

Наукові перспективи
Видавнича група

Перспективи та інновації науки

СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"

СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

СЕРІЯ "МЕДИЦИНА"

№6(64) 2026

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

Видавнича група «Наукові перспективи»

Луганський державний медичний університет

Громадська наукова організація «Система здорового довголіття в мегаполісі»

Християнська академія педагогічних наук України

Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання

*за сприяння КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва", Центру
дієтології Наталії Калиновської*

«Перспективи та інновації науки»

№ 6(64) 2026

СПЕЦВИПУСК

Київ – 2026

Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Luhansk State Medical University

Public scientific organization "System of healthy longevity in the metropolis"

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

**All-Ukrainian Association of Teachers and Psychologists of Spiritual and Moral
Education**

*with the assistance of the KNP "Clinical Hospital No. 15 of the Podilsky District of Kyiv", Nutrition Center of
Natalia Kalinovska*

"Prospects and innovations of science"

№ 6(64) 2026

SPECIAL EDITION

Kyiv – 2026

ISSN 2786-4952 Online

УДК 001.32:1/3](477)(02)

Ідентифікатор медіа - R40-05846

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-6\(64\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-6(64))

«Перспективи та інновації науки»: журнал. 2026. № 6(64) 2026. С. 4165

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021
№ 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології та
педагогіки**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.04.2023 № 491 журналу
присвоєно категорію "Б" із медицини: спеціальність 222**

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з
державного управління» (Рішення від 29.05.2026, № 11/5-8-26)

Журнал видається за підтримки КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва", Центру дієтології Наталії
Калиновської

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index
Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google

Електронний науковий журнал «Перспективи та інновації науки» заснований з метою висвітлення
актуальних питань теорії та практики медицини, біології, біотехнології та реабілітації в Україні, за кордоном.
Видання розраховано на науковців, викладачів, педагогів-практиків, представників органів державної влади та
місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, громадсько-політичних діячів

Згідно Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН
України від 15.01.2018 № 32, повнотекстовий доступ до наукових статей журналу представлений на
платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України
та в Національному репозитарії академічних текстів

Голова редакційної колегії:

Вадзюк Степан Несторович - доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки
Тернопільського національного медичного університету імені
І.Я.Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України (Україна)

Заступник голови редакційної колегії: Торяник Інна Іванівна - доктор медичних наук, старший
науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії вірусних інфекцій Державної
установи «Інститут мікробіології та імунології імені І.І. Мечникова Національної академії медичних наук
України» (Харків, Україна)

Редакційна колегія:

1. Алієв, Ельнур М. доктор медичних наук, професор, професор Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
2. Бабова Ірина Костянтинівна - доктор медичних наук, професор, старший науковий співробітник відділу
економічного регулювання природокористування ДУ "Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень
Національної академії наук України", лікар ФРМ (фізичної та реабілітаційної медицини) ДУ "Територіальне
медичне об'єднання МВС України по Одеській області" (Одеса, Україна)

3. Галандаров, Вагіф Календер Доктор медичних наук, доктор філософії, професор, професор кафедри хірургічних захворювань Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
4. Гараєв, Ельдар Абдулла доктор медичних наук, професор кафедри загальної та токсикологічної хімії, Заступник директора Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
5. Ельдар Елієв доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургічних захворювань Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
6. Жуков Валері, Університет Миколи Коперника в Торуні (Торунь, Польща),
7. Іншакова Ганна Вадимівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри громадського здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
8. Кернас Андрій В'ячеславович – доктор філософії в галузі психології, кандидат психологічних наук, дійсний член Української психолгічної асоціації, магістр права, магістр педагогіки, доцент кафедри Практичної психології Одеського національного морського університету, старший викладач кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки Одеського національного економічного університету (Одеса, Україна)
9. Коваль Галина Миколаївна - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри мікробіології, вірусології, епідеміології з курсом інфекційних хвороб Ужгородського національного університету (Ужгород, Україна)
10. Корильчук Неоніла Іванівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
11. Левков Анатолій Анатолійович - кандидат медичних наук, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», доцент кафедри онкології, радіаційної медицини та радіології Полтавського державного медичного університету (Полтава, Україна)
12. Мочалов Юрій Олександрович - доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Ужгород, Україна)
13. Олійник Світлана Валентинівна - кандидат фармацевтичних наук, доцент, доцент кафедри аптечної технології ліків Національного фармацевтичного університету
14. Пасько Ольга Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки, Одеський державний університет внутрішніх справ.(Одеса, Україна)
15. Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
16. Теренда Наталія Олександрівна - доктор медичних наук, професор, т.в.о завідувача кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
17. Черська Марія Сергіївна - доктор медичних наук, завідувачка консультативно-діагностичним відділенням Державної Установи «Інститут ендокринології та обміну речовин НАМН України» (Київ, Україна)
18. Шульгай Аркадій Гаврилович - доктор медичних наук, професор, професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

Мачинський Н.О. <i>ЗМІСТ І СТРУКТУРА ПОНЯТТЯ “ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО НАЦІОНАЛЬНИХ ГЕРОЇВ” У СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ</i>	732
Мехбалієва Н.А., Тверезовська Н.Т. <i>НАСТАВНИЦТВО У ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ АГРОНОМІВ</i>	743
Мойко О.С. <i>ЗАСТОСУВАННЯ MICROSOFT EXCEL ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ</i>	757
Набока О.Г., Новікова К.В. <i>КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗРОБЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ</i>	767
Нагорна Н.В., Ушакова З.П. <i>ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ НА ЗГУРТОВАНІСТЬ ВІРТУАЛЬНИХ КОМАНД</i>	779
Нетребчук Л.М., Пислар Т.П., Бермас О.М. <i>ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНИХ ЗВО</i>	789
Носирєва О.В. <i>ІСТОРИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ВАГО- МИЙ ФАКТОР ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ІТ-ФАХІВЦІВ</i>	801
Огурцова О.Л. <i>ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ГЕНЕРАТИВНОГО ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ</i>	813
Осадча О.Ф. <i>ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ МАТЕМАТИКИ</i>	822
Паскаленко В.В. <i>КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТОВАРНО ГРОШОВИХ ВІДНОСИН ЯК ЗАСІБ ФОРМУ- ВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ</i>	837
Петренко В.О. <i>ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЗАСІБ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД МОЖЛИВОСТЕЙ І ВИКЛИКІВ</i>	846
Печериця Н.М., Анголенко В.В. <i>ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА КОРЕКЦІЇ ЗАСУДЖЕНИХ ДО РІЗНИХ ВИДІВ ПОКАРАННЯ</i>	862

УДК: 378:37.091.3:811.111:811.124:61

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-6\(64\)-789-800](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-6(64)-789-800)

Нетребчук Любов Миколаївна старший викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Одеського національного медичного університету, м. Одеса, <https://orcid.org/0009-0000-0952-2882>

Пислар Тетяна Петрівна старший викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Одеського національного медичного університету, м. Одеса, <https://orcid.org/0009-0000-4959-0804>

Бермас Олександр Миколайович викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Одеського національного медичного університету, м. Одеса, <https://orcid.org/0009-0008-1623-9207>

ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНИХ ЗВО

Анотація. У статті досліджено особливості реалізації інтегративного підходу до викладання латинської та англійської мов у системі професійної підготовки майбутніх фахівців медичних закладів вищої освіти. Обґрунтовано актуальність проблеми в умовах модернізації медичної освіти, глобалізації, цифровізації та інтеграції України до європейського освітнього простору. Визначено, що формування професійної мовної компетентності є важливим компонентом підготовки сучасного медичного працівника, здатного до ефективної професійної комунікації, роботи з міжнародними науковими джерелами та використання сучасних клінічних протоколів.

Проаналізовано роль латинської мови як основи міжнародної медичної термінології та англійської мови як провідного засобу міжнародної професійної комунікації у сфері медицини. Встановлено, що інтеграція латинської та англійської мов сприяє формуванню термінологічної компетентності, розвитку професійного мислення, аналітичних умінь та здатності до міждисциплінарного аналізу. Доведено, що знання латинських і греко-латинських терміноелементів полегшує засвоєння англійської медичної лексики та сприяє ефективному опрацюванню професійно орієнтованих текстів.

Особливу увагу приділено практичній реалізації інтегративного підходу у процесі викладання мовних дисциплін у медичних ЗВО. Охарактеризовано можливості використання кейс-методу, проблемного навчання, проєктної діяльності, інтерактивних технологій та цифрових освітніх ресурсів у формуванні професійної мовної компетентності майбутніх медиків. Наведено приклади

інтегрованих клінічних ситуацій, професійно орієнтованих завдань та латиномовних кейсів, спрямованих на поєднання мовної й фахової підготовки здобувачів вищої освіти.

У результаті дослідження встановлено, що інтегративний підхід забезпечує підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців галузі охорони здоров'я, сприяє розвитку клінічного мислення, професійної комунікації та готовності до діяльності у міжнародному медичному середовищі.

Ключові слова: інтегративний підхід, медична освіта, латинська мова, англійська мова, професійна мовна компетентність, медична термінологія, міждисциплінарна інтеграція, кейс-метод, проблемне навчання, професійна підготовка.

Netrebchuk Liubov Mykolaivna Senior Lecturer of the Department of Philosophy, Bioethics and Foreign Languages, Odesa National Medical University, Odesa, <https://orcid.org/0009-0000-0952-2882>

Pyslar Tetiana Petrivna Senior Lecturer of the Department of Philosophy, Bioethics and Foreign Languages, Odesa National Medical University, Odesa, <https://orcid.org/0009-0000-4959-0804>

Bermas Oleksandr Mykolaiovych Lecturer of the Department of Philosophy, Bioethics and Foreign Languages, Odesa National Medical University, Odesa, <https://orcid.org/0009-0008-1623-9207>

INTEGRATIVE APPROACH TO TEACHING LATIN AND ENGLISH IN THE SYSTEM OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS OF MEDICAL HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Abstract. The article examines the specific features of implementing an integrative approach to teaching Latin and English in the system of professional training of future specialists in medical higher education institutions. The relevance of the issue is substantiated in the context of modernization of medical education, globalization, digitalization, and Ukraine's integration into the European educational space. It is determined that the formation of professional language competence is an essential component of training a modern healthcare professional capable of effective professional communication, working with international scientific sources, and applying contemporary clinical protocols.

The role of the Latin language as the foundation of international medical terminology and the English language as the primary means of international professional communication in the field of medicine is analyzed. It has been established that the integration of Latin and English contributes to the development of terminological competence, professional thinking, analytical skills, and the ability to

conduct interdisciplinary analysis. The study proves that knowledge of Latin and Greco-Latin terminoelements facilitates the acquisition of English medical vocabulary and promotes effective comprehension of professionally oriented texts. Particular attention is paid to the practical implementation of the integrative approach in teaching language disciplines in medical higher education institutions. The possibilities of using the case-study method, problem-based learning, project-based activities, interactive technologies, and digital educational resources in the formation of professional language competence of future medical specialists are characterized. Examples of integrated clinical situations, professionally oriented tasks, and Latin-language cases aimed at combining linguistic and professional training of higher education students are presented.

The study concludes that the integrative approach enhances the effectiveness of professional training of future healthcare specialists, contributes to the development of clinical thinking and professional communication skills, and increases readiness for professional activity in the international medical environment.

Keywords: integrative approach, medical education, Latin language, English language, professional language competence, medical terminology, interdisciplinary integration, case-study method, problem-based learning, professional training.

Постановка проблеми: Сучасний етап розвитку медичної освіти характеризується підвищенням вимог до професійної підготовки майбутніх фахівців галузі охорони здоров'я в умовах глобалізації, цифровізації та інтеграції України до європейського освітнього простору. Одним із важливих компонентів професійної підготовки здобувачів вищої освіти медичних ЗВО є формування професійної мовної компетентності, що забезпечує здатність майбутніх медиків до ефективної професійної комунікації, роботи з міжнародними науковими джерелами та участі в академічній мобільності.

Особливе значення у цьому процесі мають латинська та англійська мови. Латинська мова є основою медичної термінології та сприяє формуванню професійного термінологічного апарату майбутніх медичних працівників. Водночас англійська мова виступає основним засобом міжнародної професійної комунікації у сфері медицини, забезпечуючи доступ до сучасних наукових досліджень, клінічних протоколів та міжнародних професійних ресурсів.

Проте у практиці медичних закладів вищої освіти викладання латинської та англійської мов часто здійснюється ізольовано, без належної міждисциплінарної взаємодії. Такий підхід ускладнює формування цілісної системи професійних знань і недостатньо сприяє розвитку професійно орієнтованої термінологічної компетентності здобувачів вищої освіти. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває інтегративний підхід до викладання латинської та англійської мов у медичних ЗВО, який забезпечує міждисциплінарні зв'язки, сприяє комплексному засвоєнню медичної термінології та підвищує ефективність професійної підготовки майбутніх фахівців галузі охорони здоров'я.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема інтеграції дисциплін у системі вищої освіти знайшла широке відображення у працях сучасних українських науковців. Теоретичні засади компетентнісного, міждисциплінарного та інтегративного підходів висвітлено у наукових дослідженнях В. Бикова, Н. Бібік, О. Пометун, І. Зязюна, С. Сисоєвої, О. Савченко та В. Кременя. У своїх працях дослідники акцентують увагу на необхідності модернізації освітнього процесу, впровадженні інноваційних технологій навчання, розвитку професійних компетентностей здобувачів вищої освіти та посиленні міждисциплінарних зв'язків.

Питання міждисциплінарної інтеграції у системі медичної освіти досліджують Б. Паласюк, М. Шкільна, Л. Герасименко, М. Пайкуш, Н. Волощук та інші науковці. У їхніх працях наголошується, що інтегративний підхід сприяє формуванню цілісної системи професійних знань майбутніх медичних працівників, розвитку клінічного мислення та підвищенню ефективності професійної підготовки. Особлива увага приділяється інтеграції мовних дисциплін із клінічними та фундаментальними предметами, що забезпечує практичну спрямованість навчання.

Проблеми професійно орієнтованого викладання іноземних мов у медичних закладах вищої освіти висвітлено у працях Л. Морської, Н. Бориско, О. Тарнопольського, І. Ворони, І. Прокоп та інших дослідників. Науковці підкреслюють важливість формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх медиків, розвитку навичок професійної комунікації, роботи з англomовними медичними джерелами та використання професійно орієнтованої лексики у навчальному процесі.

Водночас аналіз науково-педагогічної літератури свідчить, що проблема інтегрованого викладання латинської та англійської мов у системі професійної підготовки майбутніх фахівців медичних ЗВО залишається недостатньо дослідженою та потребує подальшого комплексного вивчення з урахуванням сучасних тенденцій розвитку медичної освіти, що і зумовило **актуальність** нашого дослідження.

Метою статті є обґрунтування ефективності та доцільності інтегративного підходу до викладання латинської та англійської мов у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців медичних ЗВО.

Виклад основного матеріалу. Інтегративний підхід у педагогіці передбачає об'єднання знань, умінь, навичок і способів діяльності з різних навчальних дисциплін з метою формування цілісної системи професійної підготовки майбутніх фахівців. У сучасній педагогічній науці інтегративне навчання розглядається як процес взаємопов'язаного засвоєння знань, що забезпечує розвиток міждисциплінарного мислення та формування комплексного бачення професійної діяльності. На думку Н. М. Бібік [2], інтеграція змісту освіти сприяє формуванню цілісного світогляду здобувачів освіти та розвитку здатності застосовувати знання у практичній діяльності. У системі сучасної медичної

освіти інтеграція навчального змісту забезпечує встановлення міжпредметних зв'язків між фундаментальними, клінічними та мовними дисциплінами, що сприяє формуванню професійного мислення майбутніх медиків.

Інтегративне навчання у медичних закладах вищої освіти спрямоване на поєднання мовної, термінологічної та професійної підготовки здобувачів вищої освіти. У процесі викладання латинської та англійської мов такий підхід забезпечує поєднання мовної підготовки з професійно орієнтованими дисциплінами та сприяє розвитку клінічного мислення і професійної комунікації.

Латинська мова посідає важливе місце у системі професійної підготовки майбутніх фахівців галузі охорони здоров'я, оскільки є основою міжнародної медичної номенклатури та професійної термінології. Вивчення латинської мови сприяє формуванню професійного словника, розвитку аналітичного мислення та засвоєнню клінічної термінології. Значна частина медичних понять утворена на основі латинських і греко-латинських коренів, що дозволяє здобувачам освіти усвідомлено сприймати структуру термінів. Наприклад, знання основ *cardio*, *neuro*, *gastro*, *hepat* допомагає правильно інтерпретувати такі терміни, як *cardiology*, *neurology*, *gastroenterology*, *hepatitis*. Аналіз структури термінів формує навички професійного мислення та систематизації інформації. Як зазначає С. О. Сисоєва [6], інтеграція теоретичної та практичної підготовки є важливою умовою розвитку професійної компетентності здобувачів освіти.

Особливого значення латинська мова набуває у процесі засвоєння англо-мовної медичної термінології, оскільки значна частина сучасної англійської медичної лексики має латинське або греко-латинське походження. Знання латинських терміноелементів полегшує розуміння англомовних професійних текстів і клінічної термінології, зокрема таких понять, як *cardiovascular system*, *neurological disorder*, *hepatic function*, *gastric ulcer*. Крім того, це сприяє роботі з міжнародними медичними джерелами та клінічними протоколами. На думку О. І. Локшиної [5], міждисциплінарна інтеграція забезпечує адаптацію освітнього процесу до сучасних умов глобалізації. У сучасній медичній освіті англійська мова виконує функцію основного засобу міжнародної професійної комунікації та є невід'ємним компонентом підготовки майбутніх медичних працівників. Володіння англійською мовою забезпечує доступ до сучасних наукових досліджень, клінічних рекомендацій і міжнародних професійних ресурсів. Майбутні медики повинні вміти працювати з англомовними науковими текстами та використовувати професійну інформацію у практичній діяльності. Особливе значення мають такі міжнародні ресурси, як PubMed, The Lancet, BMJ та New England Journal of Medicine. Дослідники підкреслюють, що високий рівень комунікативної компетентності є важливою складовою професійного іміджу сучасного лікаря та підвищує його конкурентоспроможність [3, С. 59].

Англійська мова також є важливим інструментом академічної мобільності та професійної інтеграції у міжнародний освітній простір. Володіння нею забезпечує можливість участі у міжнародних конференціях, наукових проєктах,

програмах Erasmus+ та стажуваннях у закордонних медичних установах. На думку В. Г. Кременя [4], сучасна освіта має бути орієнтована на підготовку конкурентоспроможного фахівця, здатного до професійної комунікації у міжнародному середовищі. Інтеграція латинської та англійської мов у системі професійної підготовки майбутніх медичних працівників створює умови для формування термінологічної компетентності, розвитку професійного мислення та вдосконалення навичок міжнародної професійної комунікації. Як зазначає О. А. Жерновникова [7], інтегративний підхід забезпечує цілісність професійної підготовки та формування міждисциплінарних компетентностей майбутніх фахівців.

Практична реалізація інтегративного підходу до викладання латинської та англійської мов у медичних закладах вищої освіти передбачає використання сучасних педагогічних технологій, спрямованих на поєднання мовної та професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Такий підхід забезпечує формування професійної мовної компетентності майбутніх медичних працівників, сприяє розвитку клінічного мислення та створює умови для практичного застосування медичної термінології у професійно орієнтованих ситуаціях.

Одним із найбільш ефективних методів реалізації інтегративного підходу є кейс-метод, який передбачає аналіз клінічних ситуацій із використанням латинської та англійської медичної термінології. Робота з клінічними кейсами дозволяє поєднати мовну підготовку з професійною діяльністю майбутнього медика, оскільки здобувачі вищої освіти не лише засвоюють іншомовну лексику, а й навчаються застосовувати її в умовах, максимально наближених до реальної клінічної практики. У процесі роботи з кейсами формується здатність до професійної комунікації, розвитку клінічного мислення, аналізу симптоматики та використання міжнародної медичної термінології.

Наприклад, здобувачам вищої освіти можуть бути запропоновані кейси англійською мовою із описом симптомів пацієнта: *Patient complains of severe chest pain, tachycardia and dyspnea*. Під час аналізу ситуації здобувачі повинні визначити значення термінів *tachycardia* та *dyspnea*, пояснити їх латинське або греко-латинське походження, а також використати латинські анатомічні терміни, наприклад *cor* (серце), *pulmo* (легеня), *thorax* (грудна клітка). Така діяльність сприяє одночасному формуванню мовної, термінологічної та професійної компетентностей.

Ефективність кейс-методу значно підвищується завдяки систематичному використанню різноманітних клінічних ситуацій. Наприклад, у процесі вивчення теми захворювань дихальної системи здобувачам може бути запропонований кейс: *The patient has productive cough, fever and inflammation of the lungs*. У ході аналізу ситуації здобувачі визначають значення термінів *productive cough*, *fever*, *inflammation*, а також встановлюють зв'язок між клінічним поняттям *pneumonia* та латинськими термінами *pulmo* (легеня) і *inflammatio* (запалення). Додатково здобувачі можуть пояснювати походження терміна *pneumonia* з грецької мови та використовувати відповідні анатомічні структури у професійному мовленні.

У межах вивчення кардіологічної термінології доцільним є використання кейсу: *A 60-year-old patient was admitted with myocardial infarction, hypertension and arrhythmia*. Аналізуючи клінічний випадок, здобувачі пояснюють значення термінів *myocardial infarction*, *hypertension*, *arrhythmia*, визначають їх словотвірні елементи та співвідносять із латинськими поняттями *cor*, *arteria*, *ventriculus sinister*. Подібна діяльність формує навички професійного аналізу медичної документації англійською мовою.

У процесі вивчення ендокринологічної термінології ефективним є кейс: *The patient was diagnosed with diabetes mellitus accompanied by obesity and increased blood glucose levels*. Здобувачі аналізують значення термінів *diabetes mellitus*, *obesity*, *blood glucose*, встановлюють зв'язок між клінічною термінологією та латинськими поняттями *pancreas*, *sanguis*, *glandula endocrina*. Такий підхід сприяє розвитку навичок професійної інтерпретації медичних текстів англійською мовою.

Важливе місце у реалізації інтегративного підходу посідає проєктна діяльність, яка стимулює самостійну роботу здобувачів вищої освіти та розвиває навички дослідницької діяльності. Проєкти можуть бути спрямовані на вивчення походження медичних термінів, аналіз міжнародної медичної номенклатури або створення тематичних словників. Наприклад, здобувачі можуть виконувати проєкт на тему «*Latin and English Medical Terminology in Cardiology*», у межах якого досліджують латинські анатомічні назви *atrium cordis*, *ventriculus sinister*, а також англomовні клінічні терміни *heart failure*, *cardiovascular disease*, *myocardial infarction*. Подібна діяльність сприяє систематизації професійних знань та розвитку навичок міждисциплінарного аналізу.

Не менш важливим компонентом інтегративного підходу є використання латиномовних клінічних кейсів, які сприяють глибшому засвоєнню анатомічної, фармацевтичної та клінічної термінології. Наприклад, здобувачам може бути запропонований кейс: *Inflammatio pulmonis dextri observatur*. Під час аналізу речення здобувачі визначають граматичні форми термінів, перекладають конструкцію як «спостерігається запалення правої легені» та пояснюють використання родового відмінка у словосполученні *pulmonis dextri*.

У процесі вивчення серцево-судинної системи доцільним є кейс: *Hypertrophia ventriculi sinistri cordis diagnosticatur*. Аналізуючи речення, здобувачі перекладають його як «діагностується гіпертрофія лівого шлуночка серця», визначають значення термінів *hypertrophia*, *ventriculus sinister*, *cor*, а також аналізують структуру латинського клінічного діагнозу.

Під час вивчення фармацевтичної термінології ефективним є кейс: *Recipe: Solutionis Natrii chloridi 0,9% — 200 ml*. Здобувачі пояснюють значення рецептурної конструкції, визначають граматичні форми латинських слів та перекладають рецепт українською мовою. Подібна діяльність формує практичні навички роботи з міжнародною рецептурною номенклатурою.

Ефективним засобом інтеграції мовної та професійної підготовки є проблемне навчання, яке ґрунтується на створенні навчальних ситуацій, що

потребують самостійного пошуку рішень. У процесі роботи над проблемними завданнями здобувачі вищої освіти аналізують професійно орієнтовані ситуації, використовують медичну термінологію та формують навички професійної комунікації. Проблемне навчання забезпечує активізацію пізнавальної діяльності, розвиток клінічного мислення та формування здатності застосовувати мовні знання у практичній діяльності майбутнього фахівця сфери охорони здоров'я. Особливого значення такий підхід набуває у процесі вивчення латинської та англійської мов, оскільки медична термінологія є основою міжнародної професійної комунікації.

Наприклад, здобувачам вищої освіти може бути запропонована проблемна ситуація, у якій необхідно встановити причину неправильного перекладу клінічного діагнозу. Викладач пропонує англomовний фрагмент медичної документації: *The patient developed hepatomegaly and signs of hepatic dysfunction*. Частина здобувачів помилково трактує термін *hepatomegaly* як окреме захворювання, не враховуючи значення терміноелемента *-megaly* (збільшення). Завдання полягає у самостійному визначенні структури терміна, поясненні його клінічного значення та встановленні зв'язку з латинським терміном *hepar*. У процесі обговорення здобувачі доходять висновку, що термін означає патологічне збільшення печінки, а не окрему нозологічну одиницю.

Ефективною проблемною ситуацією є також аналіз випадку професійного непорозуміння під час міжнародної медичної комунікації. Здобувачам пропонується ситуація, у якій лікар під час англomовної консультації неправильно інтерпретував термін *benign tumor* як «незначна пухлина», а не «доброякісна пухлина». У ході аналізу ситуації здобувачі повинні пояснити значення прикметника *benign*, визначити різницю між термінами *benign* і *malignant*, а також дібрати відповідні латинські клінічні відповідники *tumor benignus* і *tumor malignus*. Подібна робота сприяє усвідомленню важливості точності професійної термінології.

У процесі вивчення клінічної термінології доцільним є створення проблемної ситуації, пов'язаної з помилковим тлумаченням симптомів пацієнта. Наприклад, здобувачам пропонується фрагмент історії хвороби: *The patient denies dyspnea but complains of orthopnea during sleep*. Проблемність ситуації полягає у необхідності розмежувати поняття *dyspnea* та *orthopnea*. Здобувачі аналізують грецькі терміноелементи *ortho-* (прямий, вертикальний) і *-pnea* (дихання), встановлюють клінічне значення терміна та пояснюють, чому симптом проявляється саме у горизонтальному положенні тіла. Додатково використовуються латинські анатомічні терміни *pulmo* та *thorax*. Доцільним є використання проблемної ситуації, пов'язаної з інтерпретацією результатів клінічного обстеження. Здобувачам пропонується висновок: *Inflammation was detected in the lower respiratory tract, but the patient was diagnosed with gastritis*. Завдання полягає у виявленні логічної невідповідності між локалізацією патологічного процесу та встановленим діагнозом. Здобувачі аналізують

значення термінів *respiratory tract*, *gastritis*, визначають правильний можливий діагноз та використовують латинські анатомічні терміни *trachea*, *bronchus*, *pulmo*, *ventriculus*.

Не менш важливими є проблемні ситуації з латинської мови, спрямовані на формування граматичної та термінологічної компетентностей. Наприклад, здобувачам пропонується клінічний запис: *Inflammatio renis acuta*. Частина здобувачів перекладає словосполучення як «ниркове запалення», не враховуючи граматичної функції родового відмінка. Завдання полягає у визначенні словникової форми терміна *ren*, поясненні відмінкової конструкції та правильному перекладі вислову як «гостре запалення нирки».

Ефективною проблемною ситуацією є аналіз латинського діагнозу: *Fractura vertebrae cervicalis*. Проблемність завдання полягає у визначенні того, до якого слова належить прикметник *cervicalis*. Здобувачі повинні самостійно встановити граматичні зв'язки у словосполученні, визначити відмінкові форми та перекласти вислів як «перелом шийного хребця».

У межах вивчення фармацевтичної термінології доцільним є створення ситуації, у якій здобувачі повинні знайти помилку в рецепті: *Recipe: Unguentum Streptocidi ad usum internum*. Проблемність полягає у суперечності між лікарською формою *unguentum* та способом застосування *ad usum internum*. У процесі аналізу здобувачі пояснюють, чому мазь не може застосовуватися внутрішньо, та пропонують правильний варіант рецептурного формулювання.

Проблемною є також ситуація з анатомічної термінології: *Musculus biceps femoris located in the upper limb*. Здобувачі повинні визначити помилковість твердження шляхом аналізу латинського терміна *femoris*, встановити анатомічну локалізацію м'яза та пояснити різницю між поняттями *membrum superius* і *membrum inferius*.

Таким чином, проблемне навчання у процесі викладання латинської та англійської мов у медичних закладах вищої освіти забезпечує активне поєднання мовної та професійної підготовки. Використання проблемних ситуацій сприяє розвитку аналітичного та клінічного мислення, формуванню навичок професійної комунікації, удосконаленню термінологічної компетентності та підвищенню рівня готовності здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності у міжнародному медичному середовищі.

Суттєву роль у реалізації інтегративного підходу відіграють інтерактивні технології навчання, які активізують пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти та сприяють формуванню практичних навичок професійного спілкування. До таких технологій належать рольові ігри, професійно орієнтовані діалоги, групові дискусії та моделювання клінічних ситуацій. Наприклад, під час рольової гри «Doctor–Patient Communication» один зі здобувачів виконує роль лікаря та використовує англомовні професійні фрази: *Describe your symptoms*, *Do you have a history of cardiovascular disease?*, тоді як інший студент повинен правильно інтерпретувати медичні терміни та пояснити їхнє латинське

походження. Використання інтерактивних методів навчання підвищує мотивацію до вивчення мовних дисциплін та забезпечує практичну спрямованість освітнього процесу.

Важливим компонентом сучасного інтегративного навчання є використання цифрових освітніх ресурсів. Онлайн-платформи, електронні словники, віртуальні медичні симулятори та мультимедійні матеріали дозволяють поєднувати вивчення латинської та англійської мов із професійною підготовкою. Наприклад, під час роботи з електронними анатомічними атласами здобувачі вищої освіти можуть одночасно вивчати латинські назви анатомічних структур (*vertebra cervicalis*, *musculus deltoideus*) та їх англomовні відповідники (*cervical vertebra*, *deltoid muscle*). Використання цифрових технологій забезпечує наочність навчання, сприяє розвитку самостійної роботи та адаптує освітній процес до сучасних вимог медичної освіти.

Прикладом інтегрованого завдання може бути аналіз клінічного випадку із використанням латинської анатомічної термінології та англomовного опису симптоматики. Наприклад, студентам пропонується опис клінічної ситуації англійською мовою: *The patient has acute pain in the abdominal region and signs of inflammation of the liver*. Здобувачі повинні визначити значення термінів *abdominal region* та *inflammation of the liver*, співвіднести їх із латинськими анатомічними назвами *abdomen* та *hepar*, а також утворити клінічний термін *hepatitis*. Подібні завдання забезпечують інтеграцію мовної та професійної підготовки та сприяють формуванню термінологічної компетентності.

Важливим елементом реалізації інтегративного підходу є створення інтегрованих навчально-методичних матеріалів, які поєднують латинську граматику, англomовну медичну лексику та професійно орієнтовані комунікативні ситуації. Наприклад, навчальні посібники можуть містити вправи на утворення латинських медичних термінів, аналіз англomовних клінічних текстів та виконання професійних комунікативних завдань. Такий комплексний підхід сприяє систематизації знань, формуванню професійного мовлення та підвищенню ефективності професійної підготовки майбутніх медичних працівників.

Висновки. Отже, інтегративний підхід до викладання латинської та англійської мов у медичних закладах вищої освіти є важливою умовою підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців галузі охорони здоров'я в умовах сучасних освітніх трансформацій. Поєднання мовної, термінологічної та професійної підготовки забезпечує формування цілісної системи знань, розвиток професійного мислення та готовність здобувачів вищої освіти до ефективної професійної комунікації у міжнародному медичному середовищі.

У процесі дослідження встановлено, що латинська мова виступає фундаментом медичної термінології та сприяє формуванню професійного словника майбутніх медичних працівників, розвитку аналітичного мислення й засвоєнню клінічної номенклатури. Водночас англійська мова забезпечує доступ до

сучасних міжнародних наукових джерел, клінічних протоколів, професійної інформації та створює умови для участі здобувачів вищої освіти у міжнародній академічній і професійній комунікації. Інтеграція латинської та англійської мов дозволяє ефективніше засвоювати медичну термінологію завдяки спільності греко-латинських терміноелементів та сприяє систематизації професійних знань.

Доведено, що ефективна реалізація інтегративного підходу потребує використання сучасних педагогічних технологій, зокрема кейс-методу, проблемного навчання, проєктної діяльності, інтерактивних технологій та цифрових освітніх ресурсів. Використання професійно орієнтованих клінічних ситуацій, інтегрованих мовних завдань і міждисциплінарних проєктів забезпечує активізацію пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти, розвиток клінічного та аналітичного мислення, формування навичок професійного спілкування та практичного використання міжнародної медичної термінології.

Практична значущість інтегративного підходу полягає у створенні умов для наближення мовної підготовки до реальної професійної діяльності майбутнього медика. Поєднання латинської та англійської мов із клінічними дисциплінами сприяє формуванню професійної мовної компетентності, розвитку здатності працювати з англійськими медичними джерелами, правильно інтерпретувати медичну термінологію та використовувати її у професійній комунікації.

Таким чином, інтегративний підхід до викладання латинської та англійської мов забезпечує підвищення ефективності професійної підготовки здобувачів вищої освіти медичних ЗВО, сприяє формуванню конкурентоспроможного фахівця, здатного до професійної діяльності в умовах глобалізованого медичного простору. Перспективи подальших наукових досліджень вбачаються у розробленні інтегрованих навчально-методичних комплексів, удосконаленні цифрових технологій навчання та вивченні ефективності міждисциплінарної інтеграції у процесі професійної підготовки майбутніх медичних працівників.

Література:

1. Биков В. Ю. Цифрова трансформація освіти і науки: теорія і практика : монографія. Київ : НАПН України, 2021. 384 с.
2. Бібік Н. М. Нова українська школа: теорія і практика компетентнісного навчання : навч.-метод. посіб. / Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2021. 176 с.
3. Кир'язова О.В., Нетребчук Л.М., Самойленко Т.О., Циба, А.А., Нагачевська, С.А. Актуалізація комунікативної компетентності майбутніх медиків як важливої складової іміджу лікаря. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць. М-во освіти і науки України, Укр. держ. ун-т імені Михайла Драгоманова. Випуск 93. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С.58-62.
4. Кремень В. Г. Освіта України в умовах трансформаційних змін : монографія / В. Г. Кремень. Київ : Грамота, 2022. 304 с.
5. Локшина О. І. Тенденції розвитку сучасної освіти в умовах глобалізації. Український педагогічний журнал. 2023. № 2. С. 5–14.

6. Сисоєва С. О. Інноваційні технології у професійній освіті : навчальний посібник / С. О. Сисоєва. Київ : Видавничий дім «Слово», 2020. 276 с.

7. Жерновникова О. А. Інтегративний підхід у професійній підготовці майбутніх фахівців закладів вищої освіти. Педагогічні науки: теорія та практика. 2024. № 1. С. 45–52.

References:

1. Bykov, V. Yu. (2021). Tsyfrova transformatsiia osvity i nauky: teoriia i praktyka [Digital transformation of education and science: theory and practice]. Kyiv: NAPN Ukrainy [in Ukrainian].

2. Bibik, N. M. (2021). Nova ukrainska shkola: teoriia i praktyka kompetentnisnoho navchannia [The New Ukrainian School: theory and practice of competency-based learning]. Kyiv: Litera LTD [in Ukrainian].

3. Kyriazova, O. V., Netrebchuk, L. M., Samoilenko, T. O., Tsyba, A. A., & Nahachevska, S. A. (2023). Aktualizatsiia komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh medykiv yak vazhlyvoi skladovoi imidzhu likaria [Actualization of communicative competence of future medical professionals as an important component of a doctor's image]. Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Serii 5. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy – Scientific Journal of Dragomanov Ukrainian State University. Series 5. Pedagogical Sciences: Realities and Prospects, 93, 58–62 [in Ukrainian].

4. Kremen, V. H. (2022). Osvita Ukrainy v umovakh transformatsiinykh zmin [Education of Ukraine in the conditions of transformational changes]. Kyiv: Hramota [in Ukrainian].

5. Lokshyna, O. I. (2023). Tendentsii rozvytku suchasnoi osvity v umovakh hlobalizatsii [Trends in the development of modern education in the conditions of globalization]. Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal – Ukrainian Pedagogical Journal, 2, 5–14 [in Ukrainian].

6. Sysoieva, S. O. (2020). Innovatsiini tekhnolohii u profesiinii osviti [Innovative technologies in professional education]. Kyiv: Vydavnychiy dim “Slovo” [in Ukrainian].

7. Zhernovnykova, O. A. (2024). Intehrativnyi pidkhid u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh fakhivtsiv zakladiv vyshchoi osvity [Integrative approach in professional training of future specialists of higher education institutions]. Pedahohichni nauky: teoriia ta praktyka – Pedagogical Sciences: Theory and Practice, 1, 45–52 [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 12.05.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 27.05.2026